

Seat No. : _____

AD-160

April-2019

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(Environmental Economics – II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) “કુદરતી સંસાધનોની પ્રાપ્યતા, અસ્તિત્વ આર્થિક વિકાસ માટે મદદરૂપ બને છે.” સવિસ્તાર સમજાવો. 14

અથવા

પુનઃપ્રાપ્ય અને પુનઃ અપ્રાપ્ય સંસાધનો વિશે સવિસ્તાર સમજાવો.

- (B) બે-ત્રણ લીટીમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) 4

- (1) સહિયારી માલિકીના સંસાધનોનો અર્થ જણાવો.
- (2) બાહ્યતા એટલે શું ?
- (3) કુદરતી સંસાધનોનો અર્થ જણાવો.
- (4) વનીકરણ એટલે શું ?
- (5) બહુ-લક્ષીય સિંચાઈ યોજનાઓના લાભ જણાવો.

2. (A) પર્યાવરણ મૂલ્યાંકન માટેની CVM પદ્ધતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

વપરાશ અને બિન-વપરાશ મૂલ્યના વિવિધ પ્રકારો કયા છે ? સમજાવો.

- (B) બે-ત્રણ લીટીમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) 4

- (1) હેડોનીક કિંમત પદ્ધતિ એટલે શું ?
- (2) પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકનનું મહત્ત્વ લખો.
- (3) સરોગેટ બજારોનો અર્થ જણાવો.
- (4) પ્રવાસન ખર્ચ પદ્ધતિ ટૂંકમાં સમજાવો.
- (5) પર્યાવરણીય મૂલ્યાંકનનો અર્થ જણાવો.

3. (A) AKRSP નો NRMમાં ફાળો ચર્ચો. 14
- અથવા**
- DSC નો NRMમાં ફાળો ચર્ચો.
- (B) બે-ત્રણ લીટીમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) NRM (કુદરતી સંસાધન પ્રબંધ) નો ખ્યાલ ટૂંકમાં સમજાવો.
 - (2) સામાજિક વનીકરણનો અર્થ જણાવો.
 - (3) સામાજિક વનીકરણના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.
 - (4) ભાગીદારી વન પ્રબંધ એટલે શું ?
 - (5) સહભાગી સિંચાઈ પ્રબંધના લાભ જણાવો.
4. (A) “રામસાર ખરડો” સવિસ્તાર સમજાવો. 14
- અથવા**
- પર્યાવરણ સંરક્ષણમાં WTOનો ફાળો ચર્ચો.
- (B) બે-ત્રણ લીટીમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ) 3
- (1) જીવ વિવિધતાનો મહત્વ દર્શાવો.
 - (2) આબોહવા પરિવર્તનનો અર્થ જણાવો.
 - (3) વૈશ્વિક ઉષ્ણતા એટલે શું ?
 - (4) “ઓઝોન સ્તર રક્ષણાત્મક કવચ તરીકે” ટૂંકમાં સમજાવો.
 - (5) CITESનો અર્થ શું છે ?
-

Seat No. : _____

AD-160

April-2019

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(Environmental Economics – II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) “The existence of natural resources can facilitate economic development.”
Explain in detail. 14

OR

Explain in detail renewable and non-renewable resources.

- (B) Answer in **2-3** lines : (any **four**) 4

- (1) Give the meaning of common property resources.
- (2) What do you mean by externality ?
- (3) What is meant by natural resources ?
- (4) What is afforestation ?
- (5) Enumerate benefits of multi-purpose irrigation projects.

2. (A) Critically evaluate the CVM method for environment valuation. 14

OR

What are the different types of use and non-use values ? Explain.

- (B) Answer in **2-3** lines : (any **four**) 4

- (1) What is hedonic pricing method ?
- (2) Write the importance of environment valuation.
- (3) What do you mean by surrogate markets ?
- (4) Briefly explain the travel cost method.
- (5) Give the meaning of environment valuation.

3. (A) Discuss the role of AKRSP in NRM. 14

OR

Discuss the role of DSC in NRM.

- (B) Answer in **2-3** lines : (any **three**) 3

- (1) Briefly explain the concept of NRM (Natural Resource Management).
- (2) Give the meaning of social forestry.
- (3) State different types of social forestry.
- (4) What do you mean by Joint Forest Management ?
- (5) Write the benefits of PIM (Participatory Irrigation Management).

4. (A) Explain in detail Ramsar convention. 14

OR

Discuss the role of WTO in environment protection.

- (B) Answer in **2-3** lines : (any **three**) 3

- (1) Point out the significance of bio-diversity.
 - (2) Give the meaning of climate change.
 - (3) What is meant by global warming ?
 - (4) “Ozone layer as a protective shield”, briefly explain.
 - (5) What do you mean by CITES ?
-

AD-160

April-2019

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(EA : Industrial Economics – I)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) વિસ્તૃતીકરણ અને વિલીનીકરણની વ્યાખ્યા આપો. વિસ્તૃતીકરણ અને વિલીનીકરણ પાછળના સિદ્ધાંત સમજાવો. 14

અથવા

ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાપ અને મહત્વની ચર્ચા કરો.

- (B) એક કે બે લીટીમાં લખો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રનો વર્ણનાત્મક ભાગ શું છે ?
- (2) ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રનો વિશ્લેષણાત્મક ભાગ શું છે ?
- (3) સૂક્ષ્મલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્ર વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત શું છે ?
- (4) નવીનીકરણની વ્યાખ્યા આપો.
- (5) બજારના કેન્દ્રીકરણ માળખાની નિરપેક્ષ પદ્ધતિ શું છે ?
- (6) પ્રવેશની પરિસ્થિતિ કઈ રીતે બજાર માળખાને અસર કરે છે ?

2. (A) પેઢીની કામગીરીના મૂલ્યાંકન માટેના જુદા-જુદા નાણાકીય ગુણોત્તરની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

મૂડી રોકાણને મૂલવવાની NPV અને IRR પદ્ધતિઓનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

- (B) એક કે બે લીટીમાં લખો. (ગમે તે ચાર) 4

- (1) 'Pay-back' પદ્ધતિ એટલે શું ?
- (2) સરેરાશ વળતરના દરની પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપો.
- (3) Project ના Time Profileની વ્યાખ્યા આપો.
- (4) મૂડી રોકાણના સ્થાપના ખર્ચમાં કઈ વસ્તુઓનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ?
- (5) પરિચાલન ખર્ચ (Operational cost) માં કઈ વસ્તુઓનો સમાવેશ થાય છે ?
- (6) સૈદ્ધાંતિક કિંમત મોડલની કઈ ખામીઓ છે ?

3. (A) પેઢીના જુદા-જુદા લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- મારિસની પેઢીની વૃદ્ધિના દર સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
- (B) એક કે બે લીટીમાં લખો. (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) ઈષ્ટતમ પેઢીના કદને નક્કી કરતા કયા પરિબલો છે ?
 - (2) ઔદ્યોગિક સ્થાનીયકરણ અંગે વેબરના સિદ્ધાંતની ધારણાઓ કઈ છે ?
 - (3) ડાઉનીની પેઢીની વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત શું છે ?
 - (4) વ્યક્તિગત માલિકી પેઢીની વિરુદ્ધની દલીલો કઈ છે ?
 - (5) Joint Stock Companiesની લક્ષણો કયા છે ?
4. (A) ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાના બાહ્ય સાધનો વિષે ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાના જોખમો અને આ જોખમોને નિવારવાના પગલાંની ચર્ચા કરો.
- (B) એક કે બે લીટીમાં લખો. (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાનું સ્વરૂપ શું છે.
 - (2) ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાનું આર્થિક જોખમ શું છે ?
 - (3) Hedging એટલે શું ?
 - (4) ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાના જુદા-જુદા આંતરિક સાધનો કયા છે ?
 - (5) ડિબેન્ચર્સના જુદા-જુદા પ્રકારો બતાવો.

Seat No. : _____

AD-160

April-2019

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(EA : Industrial Economics – I)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Define Diversification and Mergers. Explain the theory behind diversification and merger. 14

OR

Discuss the meaning, scope and significance of industry economics.

- (B) Write in **one** or **two** lines : (any **four**) 4

- (1) What is the descriptive element of industrial economics ?
- (2) Specify the analytical part of industrial economics.
- (3) What is the major differences between micro-economics and industrial economics ?
- (4) Define innovation.
- (5) Describe the absolute method for measuring market concentration.
- (6) How the form of entry determines market structure ?

2. (A) Discuss the various financial ratio for accessing the performance of the firm. 14

OR

Critically evaluate the NPV and IRR methods for evaluating investment expenditure.

- (B) Write in **one** or **two** lines : (any **four**) 4

- (1) What is pay-back method ?
- (2) Define Average Rate of Return method.
- (3) What is time profile of a project ?
- (4) Specify the items included in establishment cost of investment.
- (5) What constitutes operational cost ?
- (6) What are the defects of theoretical pricing model ?

3. (A) Discuss the various characteristics of the firm. **14**

OR

Critically evaluate Marris' theory of growth of firm.

- (B) Write in **one** or **two** lines : (any **three**) **3**

- (1) Specify the determinants of optimum size of firm.
- (2) Describe the assumptions of Weber's theory of Industrial localisation.
- (3) State Downie's theory of growth of firm.
- (4) What are the arguments against sole proprietorship ?
- (5) What are the characteristics of Joint Stock Companies ?

4. (A) Discuss the various sources of external industrial finance. **14**

OR

Discuss the various risks of industrial finance and also discuss measures to avert the risk of industrial finance.

- (B) Write in **one** or **two** lines : (any **three**) **3**

- (1) What is the nature of industrial finance ?
 - (2) What is economic risk in industrial finance ?
 - (3) What is Hedging ?
 - (4) Specify the different sources of internal industrial finance.
 - (5) State the different types of debentures.
-

AD-160

April-2019

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(EB : Econometrics)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) અર્થમિતિ શાસ્ત્ર એટલે શું ? અર્થમિતિ શાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. 14

અથવા

સામાન્ય ન્યૂનતમ વર્ગ પદ્ધતિની ધારણાઓ જણાવો. નિયત સંબંધ મોડેલમાં સામાન્ય ન્યૂનતમ વર્ગ આગણન પદ્ધતિ ચર્ચો.

- (B) બહુવૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો. 4

(1) R^2 ની કિંમત

- (a) $0 \leq R^2 \leq 1$ (b) $-1 \leq R^2 \leq 1$
 (c) $-1 \leq R^2 \leq 0$ (d) ઉપરનું એકપણ નહિ

(2) સમષ્ટિ નિયતસંબંધ સમીકરણ

- (a) $e = y - \hat{y}$ (b) $\hat{y} = \hat{b}_0 + \hat{b}_1 x$
 (c) $y = \hat{b}_0 + \hat{b}_1 x + e_i$ (d) $y = b_0 + b_1 x + u_i$

(3) નિદર્શ નિયત સંબંધ સમીકરણ

- (a) $e = y - \hat{y}$ (b) $\hat{y} = b_0 + \hat{b}_1 x$
 (c) $y = \hat{b}_0 + \hat{b}_1 x + e_i$ (d) $y = b_0 + b_1 x + u_i$

(4) આદર્શ આગણક

- (a) સુરેખ (b) અનભિનત
 (c) શ્રેષ્ઠ (d) ઉપરનાં ત્રણેય

2. (A) બહુચલીય સમરેખતાની સમસ્યા વિશે ચર્ચા કરો.

14

અથવા

શ્રેણીગત સહસંબંધની સમસ્યા વિશે ચર્ચા કરો.

(B) બહુવૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો.

4

- (1) નીચેનામાંથી કઈ ધારણાનો ભંગ થવાથી બહુચલીય સમરેખતાની સમસ્યા ઉદ્ભવે છે ?
- (a) $\text{Cov}(u_i, u_j) = 0$
- (b) $r_{x_1 x_2} \neq 1$
- (c) $E(u^2) = \sigma_u^2$
- (d) ઉપરની એકપણ નહિ
- (2) નીચેનામાંથી કઈ ધારણાનો ભંગ થવાથી ત્રુટીપદના વિષમ વિચરણની સમસ્યા ઉદ્ભવે છે ?
- (a) $\text{Cov}(u_i, u_j) = 0$
- (b) $r_{x_1 x_2} \neq 1$
- (c) $E(u^2) = \sigma_u^2$
- (d) ઉપરનું એકપણ નહિ
- (3) $\text{Cov}(u_i, u_j) = 0$ ધારણાનો ભંગ થવાથી કઈ સમસ્યા ઉદ્ભવે છે ?
- (a) શ્રેણીગત સહસંબંધ
- (b) ત્રુટીપદનું વિષમ વિચરણ
- (c) બહુચલીય સમરેખતા
- (d) ઉપરનું એકપણ નહિ
- (4) ડર્બિન-વોટસન પરીક્ષણનો ઉપયોગ
- (a) ત્રુટીપદનું વિષમ વિચરણ
- (b) બહુચલીય સમરેખતા
- (c) શ્રેણીગત સહસંબંધ
- (d) ઉપરનું એકપણ નહિ

3. (A) ડમી ચલરાશીઓ વિશે ચર્ચા કરો.

14

અથવા

સામયિક શ્રેણીના ઘટકો વિશે ચર્ચા કરો.

(B) બહુવૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો.

3

(1) ડમી ચલરાશીનો ઉપયોગ _____ ચલરાશી માટે થાય છે.

(a) જથ્થાત્મક

(b) ગુણાત્મક

(c) (a) અને (b) બંને

(d) ઉપરનું એકપણ નહિ

(2) મોસમી વિશ્લેષણ માટે

(a) સરેરાશની પદ્ધતિ ઉપયોગી છે.

(b) મધ્યસ્થની પદ્ધતિ ઉપયોગી છે.

(c) બહુલકની પદ્ધતિ ઉપયોગી છે.

(d) ઉપરની એકપણ પદ્ધતિ ઉપયોગી નથી.

(3) સામયિક શ્રેણીમાં કયું પરિબલ હોવું ફરજિયાત છે ?

(a) ભાવો

(b) ખર્ચ

(c) સમય

(d) ઉપરનું એકપણ નહિ

4. (A) વિતરીત પૃષ્ઠિત મોડેલમાં કોયક પદ્ધતિ વિશે ચર્ચા કરો.

14

અથવા

પૃષ્ઠિત મોડેલ, સ્વનિયત સંબંધ મોડેલ, વિતરીત પૃષ્ઠિત મોડેલ વિશે ચર્ચા કરો. પૃષ્ઠતા માટેના કારણો ચર્ચો.

(B) બહુવૈકલ્પિક પસંદગીના પ્રશ્નો.

3

(1) $y_t = b_0 + b_1 x_t + b_2 y_{t-1} + u_t$ એ કયું નિયત સંબંધ મોડેલ છે ?

- (a) વિતરીત પૃષ્ઠિત મોડેલ
- (b) સ્વનિયત સંબંધ મોડેલ
- (c) સાદું પૃષ્ઠિત મોડેલ
- (d) ઉપરનું એકપણ નહિ

(2) $y_t = b_0 + b_1 x_t + b_2 x_{t-1} + u_t$ મોડેલમાં x_{t-1} નો પ્રભાવ x_t ની સરખામણીએ y_t પર કેવો હશે ?

- (a) વધુ
- (b) ઓછો
- (c) સરખો
- (d) ઉપરનું એકપણ નહિ

(3) પૃષ્ઠિત મોડેલ હોય છે _____

- (a) સ્થિર
- (b) ગત્યાત્મક
- (c) (a) અને (b) બંને
- (d) ઉપરનું એકપણ નહિ

AD-160

April-2019

M.A., Sem.-II**412 : Economics****(EB : Econometrics)****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. (A) What is Econometrics ? Discuss nature and scope of Econometrics. 14

OR

State assumptions of ordinary least square method, discuss the ordinary least square method in regression model.

- (B) Multiple choice questions : 4

- (1) The value of R^2 is

- (a) $0 \leq R^2 \leq 1$ (b) $-1 \leq R^2 \leq 1$
(c) $-1 \leq R^2 \leq 0$ (d) None of the above

- (2) Population regression equation is

- (a) $e = y - \hat{y}$ (b) $\hat{y} = \hat{b}_0 + \hat{b}_1x$
(c) $y = \hat{b}_0 + \hat{b}_1x + e_i$ (d) $y = b_0 + b_1x + u_i$

- (3) Sample regression equation is

- (a) $e = y - \hat{y}$ (b) $\hat{y} = \hat{b}_0 + \hat{b}_1x$
(c) $y = \hat{b}_0 + \hat{b}_1x + e_i$ (d) $y = b_0 + b_1x + u_i$

- (4) Ideal Estimator is

- (a) Linear (b) Unbiased
(c) Best (d) All of three above

2. (A) Discuss about the problem of multicollinearity.

14

OR

Discuss about the problem of Autocorrelation.

(B) Multiple Choice Questions :

4

(1) Which assumption is broken when multicollinearity problem is create ?

(a) $\text{Cov}(u_i, u_j) = 0$

(b) $r_{x_1 x_2} \neq 1$

(c) $E(u^2) = \sigma_u^2$

(d) None of the above

(2) Which assumption is broken when Heteroscedasticity of error term problem is create ?

(a) $\text{Cov}(u_i, u_j) = 0$

(b) $r_{x_1 x_2} \neq 1$

(c) $E(u^2) = \sigma_u^2$

(d) None of the above

(3) Which problem rises when $\text{Cov}(u_i, u_j) = 0$ assumption is not followed ?

(a) Auto correlation

(b) Heteroscedasticity

(c) Multicollinearity

(d) None of the above

(4) Use of Durbin-Watson test is

(a) Heteroscedasticity

(b) Multicollinearity

(c) Auto correlation

(d) None of the above

3. (A) Discuss about Dummy variables. 14

OR

Discuss about components of time series.

- (B) Multiple choice questions : 3

- (1) Use of Dummy variable is for _____ variable
- (a) Quantitative (b) Qualitative
- (c) (a) and (b) both (d) None of the above
- (2) For seasonal analysis _____.
- (a) Average method is useful
- (b) Median method is useful
- (c) Mode method is useful
- (d) None of the above method is useful
- (3) Which factor should be compulsory in time series ?
- (a) Prices (b) Cost
- (c) Time (d) None of the above

4. (A) Discuss about Koyck method in distributed lag model. 14

OR

Discuss about lag model. Auto regressive model, distributed lag model. Discuss about reasons of lag.

- (B) Multiple choice questions : 3

- (1) Which regression model is
- $$y_t = b_0 + b_1 x_t + b_2 y_{t-1} + u_t ?$$
- (a) Distributed lag model
- (b) Autoregressive model
- (c) Simple lag model
- (d) None of the above

(2) What about the influence of x_{t-1} on y_t compare to x_t in $y_t = b_0 + b_1 x_t + b_2 x_{t-1} + u_t$ model ?

(a) more

(b) less

(c) equal

(d) none of the above

(3) Lag model is _____

(a) Static

(b) Dynamic

(c) (a) and (b) both

(d) None of the above
